

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 29 stycznia 2018 r.

Pozycja 15

POSTANOWIENIE

z dnia 23 października 2017 r.

Sygn. akt Ts 14/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Pszczółkowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej H.K. w sprawie zgodności:

art. 156 § 2 oraz art. 156 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1749, ze zm.) z art. 42 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 18 stycznia 2017 r. (data nadania) H.K. (dalej: skarżący) wystąpił o stwierdzenie, że art. 156 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1749, ze zm.; dalej: k.p.k.) w zakresie, w jakim nie przewiduje możliwości sporządzenia nieodpłatnej kopii akt postępowania sądowego przez osobę pozbawioną wolności, w tym również tymczasowo aresztowanego, oraz art. 156 § 6 k.p.k. w zakresie, w jakim nie przewiduje delegacji dla Ministra Sprawiedliwości do przedstawienia zasad nieodpłatnego wykonania kopii akt postępowania dla osoby pozbawionej wolności, w tym również dla tymczasowo aresztowanego, są niezgodne z art. 42 ust. 2 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została złożona w związku z następującą sprawą. Skarżący wyrokiem Sądu Okręgowego w C. z czerwca 2014 r. zmienionym następnie wyrokiem Sądu Apelacyjnego w K. z czerwca 2015 r. został uznany za winnego zarzucanych mu czynów. Od prawomocnego orzeczenia skazującego pełnomocnik skarżącego wniósł kasację, która postanowieniem Sądu Najwyższego z lutego 2016 r. została oddalona jako oczywiście bezzasadna.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 11 maja 2017 r. pełnomocnik skarżącego został wezwany do uzupełnienia braków formalnych skargi konstytucyjnej. Pismem z 24 maja 2017 r. (data nadania) pełnomocnik odniósł się do zarządzenia.

Zdaniem skarżącego zakwestionowane przepisy naruszają jego prawo do obrony (art. 42 ust. 2 Konstytucji), gdyż uniemożliwiają sporządzenie bezpłatnych kopii akt postępowania. Skarżący dowodzi, że z uwagi na ograniczony dostęp do akt postępowania nie miał możliwości weryfikacji podejmowanych w jego sprawie czynności. W konsekwencji nie

mógł wypowiadać się w sprawach ewentualnych błędnych ustaleń faktycznych poczynionych przez organy postępowania, co mogło wpłynąć na ostateczne rozstrzygnięcie w sprawie.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygania. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań, jest oczywiście bezzasadna, a także gdy zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 59 ust. 1 pkt 2-4 u.o.t.p. TK.

Jak stanowi art. 79 ust. 1 Konstytucji, każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, wnieść skargę do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji.

W myśl art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK, skarga konstytucyjna może być wniesiona po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana, w ciągu 3 miesięcy od dnia doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia.

Zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą Trybunału, wyczerpanie drogi prawnej w rozumieniu art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK oznacza skorzystanie z przysługujących skarżącemu zwyczajnych środków odwoławczych, zaś wystąpienie ze środkami o charakterze nadzwyczajnym nie ma wpływu na bieg terminu do złożenia skargi konstytucyjnej. W dniu uzyskania przez skarżącego orzeczenia sądowego wykazującego walor prawomocności, a więc orzeczenia, co do którego nie przysługują już zwyczajne środki odwoławcze, wypełniony zostaje obowiązek wynikający z art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK. Wydanie takiego orzeczenia nadaje bowiem – niezbędny w świetle art. 79 ust. 1 Konstytucji – walor ostateczności rozstrzygnięciu, z którym skarżący wiąże naruszenie swoich wolności lub praw. Podjęcie dalszych kroków zmierzających do wzruszenia takiego orzeczenia, także wówczas, gdy towarzyszy im wydanie w sprawie dalszych rozstrzygnięć, nie mieści się już w zakresie pojęcia „wyczerpania drogi prawnej” (zob. postanowienia TK z: 13 sierpnia 2010 r., Ts 20/10, OTK ZU nr 6/B/2010, poz. 464 oraz 16 kwietnia 2013 r., Ts 21/13, OTK ZU nr 4/B/2013, poz. 439).

Trybunał podkreśla, że w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji i art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK ostatecznym orzeczeniem wydanym w postępowaniu karnym jest prawomocny wyrok lub postanowienie, natomiast kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia. Tym samym bieg terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej rozpoczyna się w dniu uzyskania przez skarżącego prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji, przy czym wniesienie kasacji w postępowaniu karnym jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia jest irrelevantne dla biegu tego terminu.

Trybunał stwierdza, że w sprawie, w związku z którą skarżący wniósł skargę konstytucyjną, ostatecznym orzeczeniem w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji jest prawomocny wyrok Sądu Apelacyjnego w K. z czerwca 2015 r. Właśnie to orzeczenie ostatecznie ukształtowało sytuację prawną skarżącego, z którą wiążą się stawiane przez niego zarzuty. A zatem to od daty doręczenia tego orzeczenia (*notabene* – mimo wezwania – pełnomocnik daty tej nie wskazał), nie zaś – jak przyjął skarżący – postanowienia Sądu Najwyższego z lutego 2016 r. (sygn. akt VI KK 387/15) rozpoczął bieg terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej.

Skarżący wystąpił ze skargą konstytucyjną dopiero 18 stycznia 2017 r., a zatem znacząco przekroczył, określony w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK, trzymiesięczny termin do jej wniesienia.

Okoliczność ta jest samodzielną podstawą odmowy nadania skardze dalszego biegu (art. 77 ust. 1 w zw. art. 61 ust. 4 pkt 1 ustawy o TK).

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.